

Årsredovisning
för
Stiftelsen Grävfonden
802480-7102

Räkenskapsåret
2022-01-01 – 2022-12-31

Styrelsen för Stiftelsen Grävfonden får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01 – 2022-12-31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Styrelsen för Stiftelsen Grävfonden har fortsatt sitt arbete med att göra Grävfondens ändamål känt av potentiella donatorer, stora som små, med information om vårt viktiga uppdrag. Syftet och ändamålet som det uttrycks i Grävfondens stiftelseurkund från 2017: *”... har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik, att verka för en bättre utbildning inom den undersökande journalistiken, och i övrigt verka för att höja den granskande journalistikens status och sprida insikt om dess betydelse för demokratin.”*

Året har bland annat ägnats åt att kontakta flera av Sveriges kapitalstarkaste och tillika samhällsintresserade entreprenörer, som säger sig uppskatta värdet av oberoende granskade journalistik. Även när de själva blir granskade. Sann och relevant granskande journalistik som siktar på att ge fördjupning och avslöja okända missförhållanden, maktmissbruk och korruption har kommit att bli allt mer efterfrågad och uppskattad av såväl granskade som av andra medborgare.

Främjande av ändamålet

Styrelsens arbete består av att förvalta stiftelsens donationskapital och skapa bästa möjliga förutsättningar för att i ökande omfattning kunna finansiera kompetensutveckling genom utbildnings- och praktikstipendier. Eftersom dagens verklighet är komplex och utmanande krävs förutom journalistiskt mod, kunskaper i digitala researchmetoder och förmåga att sammanställa omfattande material.

Den svenska säkerhetskrisen som följt i kölvattnet av ryska angreppet på Ukraina pekar på ännu ett område som kräver kunskaper i att verifiera äkthet i ord och bild för att bland annat kunna urskilja digitala påverkanskampanjer eller desinformation som kan rikta sig mot enskilda, myndigheter och den egna redaktionen.

Nya digitala verktyg för omvänt bildsök och geolokalisering öppnar för att lära sig verifiera var och hur berättelser om krigsbrott, våldsbefäringar extremism och brottslighet påstås äga rum.

Årets stipendier

Styrelsen har under 2022 valt att utlysa två olika stipendier. Nedan följer exempel på nyttan av våra donatorers generositet. Tack vare goda kontakter har förutsättningar skapats för en praktikstipendiat att arbeta under tre månader i mediehuset The Guardians välrenommerade grävgrupp i London. Ur stipendiats rapport: *” Jag skulle beskriva tiden vid datadesken som både mycket inspirerande och givande. Dels att få chansen att bo i London och få en rejäl crash course i det brittiska systemet. Dels för att verkligen få chansen att diskutera datajournalistik på ett nördigt sätt med kollegorna och få inspiration till grävmetoder att använda i min journalistik här hemma. Det var också spännande att få inblick i hur en internationell jätteorganisation som The Guardian jobbar med kvalitetssäkring och redaktörskap. Varje text passerar ett otal redaktörer och ofta också jurister innan de kommer ut på webb- eller tidningssidan.”*

Förutom årets stora stipendium med praktikplacering har Grävfonden valt att ge fyra journalister möjlighet att delta i sommarkursen *Summer School on Investigative Reporting* i Riga, som ges i regi av *Center for Media Studies, the Stockholm School of Economics*.

Ur en av stipendierapporterna: *”Kursen gav också en möjlighet att lära sig mer om villkoren för den*

granskande journalistiken, och journalistiken i stort, i andra länder. Inte minst från reportrar i och från Ryssland, Ukraina och de baltiska länderna, vars vardag just nu präglas av Rysslands anfallskrig. På en punkt var alla överens: vi måste, som alltid, vara vaksamma på falsk balans samt fortsätta rapportera om krigsbrott som begås, på båda sidor. En oerhört matnyttig kurs var "Investigating war crime", med Manisha Ganguly från BBC. Hon gick igenom hur hon med hjälp av öppna, digitala källor (främst OSINT), samt vittnesmål från personer på marken granskat krigsbrott i Syrien, Libyen och nu senast Ukraina. Flera av tipsen finns listade i en guide hon gjort med 15 tips om hur man utreder krigsbrott ."

Stora och små donationer

-- Inkomna donationer under 2022 uppgår till 361 900 kr, vilket betyder att Grävfonden sammantaget har mottagit 2,1 miljoner kr i stora och små belopp åren 2017- 2022.

-- Av de 2,1 miljoner kr har Grävfonden totalt delat ut 294 700 kr i utbildnings-och praktikstipendier under verksamhetsåren åren 2018- 2022. Stipendiebeloppet för 2022 är 104 000 kr.

--Särskilt tack till Sven Hagströmer, grundare av Avanza och Creades, som donerat ytterligare 330 000 kronor och som hitintills donerat 760 000 kr till Grävfondens verksamhet.

--Ordförandeinitiativet. Under rubriken "Gamla grävledare går samman i stöd för grävande journalistik" gick tretton tidigare ordförande för Föreningen Grävande journalister ut i en gemensam aktion och donation på 28 000 kronor till Stiftelsen Grävfonden. Syftet är att lyfta fram vikten av undersökande journalistik i alla delar av landet, hävdar de tretton Torbjörn von Krogh, Anders Löwenberg, Johan Lindén, Cecilia Zadig, Bo G Andersson, Björn Häger, Håkan Svensson, Zendry Svärdekrona, Helena Stjernström, Matti Stenrosen, Åsa Nicander, Elisabeth Anderberg, Fouad Youcefi, som alla på nära håll följt grävjournalistikens utveckling under 30 år.

--Tack vare en riktad donation/stipendium på 10 000 kr från Joachim Dyfvermark och från Centre for Media Studies vid the Stockholm School of Economics in Riga kunde två stipendiater delta i kursen Summer School on Investigative Reporting.

--Stort tack också till de donatorer som skänker mindre belopp regelbundet varje månad.

Omdisponering av kapital

Styrelsebeslut om en omdisponering av Grävfondens kapital togs i december 2022 i enlighet med stiftelsens placeringspolicy och med hänsyn tagna till etik och hållbarhet.

Bundet kapital till fast ränta 840 000 kr

Stiftelsefonden Handelsbanken, etappvis placering våren 2023 upp till 720 000 kr

Disponerbart belopp ca 150 000 kr på likvidkonto

Styrelsen

Styrelsen har hållit 8 styrelsemöten under år 2022 och har under året bestått av följande personer. Ledamöter: ordförande Kerstin Brunnberg, Ingrid Carlberg, Cecilia Zadig, Erik Palm och Torbjörn von Krogh samt suppleanter Ulla Sättereie, Fouad Youcefi, Anna Lindmarker, Emanuel Sidea och Kalle Jungkvist.

Tack

Styrelsen vill framföra ett särskilt tack för pro bono- insatser från Erik Lagerwall, Handelsbanken, Kungsträdgården och till revisor Daniel Larin, JPA International, Göteborg.

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Främjande av ändamålet

Stiftelsen har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik.

Stiftelsen fullföljer företrädesvis sitt ändamål genom:

utge stipendier till sökanden som dels uppfyller ändamålets syfte, dels är medlem i Föreningen Grävande Journalister, FGJ eller dess eventuellt framtida motsvarighet och har betalt sin medlemsavgift under de senaste två åren.

Under året har stiftelsen beviljat 104 000 kr (22 200 kr år 2021) i stipendier.

Flerårsöversikt (Tkr)	2022	2021	2020	2019
Stiftelsens intäkter	0	1	66	122
Årets resultat	-36	-75	-7	44
Eget kapital	1 678	1 458	1 195	1 203
Förmögenhet	1 680	1 470	1 219	1 253
Disponibla medel	578	358	96	103
Beviljade anslag	104	22	57	50

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

Not

2022-01-01
-2022-12-31

2021-01-01
-2021-12-31

Stiftelsens intäkter

Bidrag

2 900

1 400

Summa stiftelsens intäkter

2 900

1 400

Stiftelsens kostnader

Övriga externa kostnader

-4 416

-77 015

Summa stiftelsens kostnader

-4 416

-77 015

Förvaltningsresultat

-1 516

-75 615

Finansiella poster

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

12 592

0

Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar
och kortfristiga placeringar

-46 862

0

Summa finansiella poster

-34 270

0

Resultat efter finansiella poster

-35 786

-75 615

Resultat före skatt

-35 786

-75 615

Årets resultat

-35 786

-75 615

Balansräkning	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	2	382 592	300 000
Summa finansiella anläggningstillgångar		382 592	300 000
Summa anläggningstillgångar		382 592	300 000
Omsättningstillgångar			
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 297 101	1 158 394
Summa kassa och bank		1 297 101	1 158 394
Summa omsättningstillgångar		1 297 101	1 158 394
SUMMA TILLGÅNGAR		1 679 693	1 458 394

Balansräkning

Not

2022-12-31

2021-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets början

1 100 000

1 100 000

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut

1 100 000

1 100 000

Fritt eget kapital

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början

20 094

95 709

Inbetalda medel

709 500

350 500

Lämnade och återförda bidrag

-116 200

-12 200

Årets resultat

-35 786

-75 615

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut

577 608

358 394

Summa eget kapital

1 677 608

1 458 394

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

1 875

0

Övriga skulder

210

0

Summa kortfristiga skulder

2 085

0

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 679 693

1 458 394

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Not 2 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	300 000	0
Inköp	82 592	300 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	382 592	300 000
Årets nedskrivningar	-46 862	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-46 862	0
Utgående redovisat värde	335 730	300 000
Aktiefonder		
Anskaffningsvärde	382 592	300 000
Marknadsvärde	335 730	311 651

Stockholm

Kerstin Brunnberg
Ordförande

Ingrid Carlberg

Cecilia Zadig

Erik Palm

Torbjörn von Krogh

Vår revisionsberättelse har lämnats

JPA Revision AB

Daniel Larin
Auktoriserad revisor